

Nieuwsbrief ERF Updates - Nummer 14, 2019

Nummer 14, 2019

Redactie: mr. F.M.H. Hoens.

INHOUDSOPGAVE

Hof

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2019:2079](#) 18-06-2019

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2019:4217](#) 14-05-2019

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2019:2343](#) 14-03-2019

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2018:3447](#) 11-09-2018

Rechtbank

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2019:2820](#) 25-06-2019

[Rechtbank Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2019:2599](#) 19-06-2019

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2019:5799](#) 05-06-2019

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2019:5984](#) 15-05-2019

RECHTSPRAAK

***Afboeking door bv van lening aan zoon van dga fiscaal niet mogelijk
wegens verstrekte zekerheden op toekomstige schenkingen en erfenis.***

Vader is directeur en aandeelhouder van een bv. De bv heeft rond 2009 630.000 euro uitgeleend aan de zoon van vader en daarbij bedongen dat de zoon de toekomstige schenkingen van vader en baten uit vaders nalatenschap ter aflossing zal aanwenden. Vervolgens treedt de bv in 2014 toe tot een vrijwillig crediteurenakkoord en scheldt 85% van de lening kwijt aan de zoon. De bv voert de kwijtschelding op als last voor de vennootschapsbelasting. De inspecteur corrigeert dit bedrag. Volgens de rechtbank is dit terecht.

In de periode 2009-2014 heeft vader daadwerkelijk ruim 230.000 euro geschonken en na 2014 jaarlijks 50.000 euro. Gelet hierop heeft de bv een zo sterke zekerheid bedongen, dat geen sprake kan zijn van oninbaarheid. De kwijtschelding is daarom niet in overeenstemming met goed koopmansgebruik.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 25-06-2019

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2019:2820

Zaaknummer: AWB - 18 _ 3567

Rechters: J.J. Westerbaan, K. Gilhuis en A.P. Vaatstra

Wetsartikelen: 7:175 BW

RECHTSPRAAK

***Erfenis vermindert behoefte alimenter gerechtigde.
Terugbetaling alimentatie.***

Dit arrest wordt gewezen na verwijzing door de Hoge Raad (HR 4 mei 2018, ECLI:NL:HR:2018:695). Man en vrouw zijn in 2006 uit de echt gescheiden. De vrouw heeft in 2012 als enig erfgenaam van X geërfd. De man verneemt dit naderhand en vordert alimentatie terug van de vrouw.

Volgens het hof is de omstandigheid dat de vrouw in 2012 heeft geërfd een relevante wijziging van omstandigheden in de zin van artikel 1:401 BW. Voor het antwoord op de vraag of sprake is van behoefte bij de alimenter gerechtigde is immers niet alleen diens inkomen, maar ook diens vermogen van belang. Of van de alimenter gerechtigde kan worden geveerd dat hij inteert op zijn vermogen, hangt af van de omstandigheden van het geval (ECLI:NL:HR:2008:BF7412).

De vrouw heeft informatie over de erfenis achtergehouden. Dit weegt het hof mee bij het oordeel dat de erfenis de behoefte van de vrouw heeft verminderd. De vrouw is mantelzorger geweest van X en is daarom door X tot enig erfgenaam benoemd. Het hof neemt het geërfde vermogen als beloning voor bewezen diensten in aanmerking bij de bepaling van de behoefte. Een terugbetalingsverplichting kan in redelijkheid van de vrouw worden geveerd. Zij beschikt na verkoop van de geërfde woning over voldoende vermogen om aan een terugbetalingsverplichting te kunnen voldoen.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 18-06-2019

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2019:2079

Zaaknummer: 200.240.909/01

Rechters: C.M.J. Peters, J.M.C. Louwinger-Rijk en P.W.J.M. Sliepenbeek

Wetsartikelen: 1:401 BW

RECHTSPRAAK

***Erfenis onder uitsluitingsclausule en consumptieve besteding.
Vergoedingsrecht?***

Man en vrouw zijn in 1994 in algehele gemeenschap van goederen gehuwd. Bij echtscheiding rijst de vraag of de vrouw een vergoedingsrecht (reprise) heeft ter zake van de erfenis die zij tijdens huwelijk (voor 2012) van haar vader heeft ontvangen onder een uitsluitingsclausule (art. 1:94 BW). De erfenis is niet meer traceerbaar aanwezig bij echtscheiding. De vrouw heeft het geld ontvangen op haar privérekening. Vanaf deze rekening heeft zij de kosten van de huishouding betaald, toen hun bedrijf – een agrarische maatschap – geen inkomsten genereerde vanwege vogelgriep. Ook heeft ze van het geërfde geld een werktuigloods voor de maatschap bekostigd.

Volgens de rechtbank is de huwelijksgemeenschap niet gebaat door het onder uitsluitingsclausule verkregen geld (anders dan in de casus van HR 5 april 2019 (ECLI:NL:HR:2019:504) waarin de erfenis op een gemeenschappelijke bankrekening was overgeboekt). De vrouw heeft geen vergoedingsrecht op de gemeenschap. Zij heeft met haar privévermogen overeenkomstig artikel 1:84 BW een bijdrage geleverd aan de kosten van de huishouding toen er onvoldoende inkomsten waren.

Wat betreft de investering in de werktuigloods heeft de vrouw wel een nominaal vergoedingsrecht op de huwelijksgemeenschap. Indien dit vermogen onvoldoende is, heeft zij een vordering op de man voor de helft van het geïnvesteerde bedrag (zie HR 15 september 2017, ECLI:NL:HR:2017:2385).

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 15-05-2019

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2019:5984

Zaaknummer: C.03 / 248119 / FARK 18-1141

Rechters: W.Th.M. Raab

Wetsartikelen: 1:84 BW en 1:94 BW

RECHTSPRAAK

Overboekingen aan een kind leiden tot geschil bij afwikkeling nalatenschap vader.

Bij de afwikkeling van de nalatenschap van vader rijzen diverse geschillen tussen de drie kinderen, allen erfgenamen.

Kind X hekelt een aantal overboekingen aan kind Y (door kind Z als gemachtigde van vader). De rechtbank neemt aan dat sprake is van schenkingen, onder meer omdat bij een aantal overboekingen 'schenking' is vermeld. De schenking is volgens de rechtbank niet vernietigbaar wegens misbruik van omstandigheden (art. 3:44 lid 4 BW). Vader was niet wilsonbekwaam en van misbruik is niet gebleken. De bedragen hoeven niet terugbetaald te worden.

Kind X doet een aanvullend beroep op de legitieme portie en vordert bescheiden en inlichtingen van Y en Z ter bepaling van de legitieme massa. Als deelgenoten zijn de erfgenamen verplicht om elkaar inlichtingen en zo nodig bescheiden te verstrekken voor het bepalen van de legitieme massa (art. 3:166 lid 3 BW). Desalniettemin wijst de rechtbank de vordering van X af. De vordering is niet gericht op vaststelling van de legitieme aanspraken van partijen, maar slechts op informatievoorziening. De omvang van de nalatenschap en de schenkingen zijn evenwel bekend. Gesteld noch gebleken is dat er van andere schenkingen sprake is geweest. De vordering wordt, als zijnde te onbepaald, afgewezen.

Instantie: Rechtbank Noord-Nederland

Datum uitspraak: 19-06-2019

ECLI: ECLI:NL:RBNNE:2019:2599

Zaaknummer: C/18/188637/HA ZA 18-254

Rechters: M. Sanna

Wetsartikelen: 3:44 BW en 3:166 BW

RECHTSPRAAK

***Executeur verbouwt moeders woning grondig. Geen beheerstaak.
Kosten en waardevermeerdering niet voor nalatenschap.***

Moeder overlijdt in 2010. Zij laat een zoon (X) en dochter (Y) als erfgenamen achter. De zoon overlijdt in 2011. Hij laat zijn echtgenote en twee kinderen achter. Tot de nalatenschap van moeder behoort een seniorenwoning. Y bewoont deze en heeft de woning grondig verbouwd. De verbouwing heeft zij uit de nalatenschap betaald. Y was executeur van moeders nalatenschap.

Y en de echtgenote en kinderen van X zijn het er uiteindelijk over eens dat de woning wordt verkocht aan derden. Volgens de rechtbank moeten zij samen een makelaar kiezen en deze gezamenlijk opdracht geven tot verkoop. Y is als deelgenoot bevoegd om in de woning te blijven wonen tot de levering aan een derde (art. 3:169 BW).

De vraag is of de Y verbouwingskosten terecht ten laste van de nalatenschap heeft gebracht. Y was als executeur bevoegd tot het beheer van de nalatenschap. Voor de aan het beheer te ontleen bevoegdheden kan aansluiting worden gezocht bij artikel 3:170 lid 2 BW (HR 21 november 2008, ECLI:NL:HR:2008:BD5985). Aangezien de verbouwing van de woning geen gewoon onderhoud betrof en niet is gebleken dat de verbouwing noodzakelijk was tot behoud van de woning en voorts partijen ten aanzien van het beheer van de woning geen overeenkomst hebben gesloten, waren partijen ten aanzien van de verbouwing van de woning uitsluitend tezamen bevoegd. De verbouwingskosten komen niet ten laste van de nalatenschap.

X beroept zich vervolgens met succes op ongerechtvaardigde verrijking van de andere deelgenoten (art. 6:212 BW). De waardevermeerdering door de verbouwing komt volgens de rechtbank geheel aan X toe. X schat de waardevermeerdering op 100.000 euro, zonder onderbouwing. De rechtbank gaat uit van de de waardevermeerdering die door de andere deelgenoten is erkend (20.000 euro).

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 05-06-2019

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2019:5799

Zaaknummer: C/09/557500 / HA ZA 18-850

Rechters: I.C. Kranenburg

Wetsartikelen: 3:169 BW, 3:170 BW en 6:212 BW

RECHTSPRAAK

Vestiging pandrecht op aandeel in nalatenschap als zodanig, is niet mogelijk.

B en C zijn broers en met anderen erfgenamen in de nalatenschap van hun moeder. B heeft 80.000 euro uitgeleend aan C. B en C zijn overeengekomen dat C ter aflossing aan B overdraagt zijn erfdeel in de nalatenschap van moeder. Voorts hebben B en C een 'Pandovereenkomst vordering' opgesteld, waarin C tot meerdere zekerheid aan B in pand geeft zijn 'vordering als erfgenaam zowel onder algemene als bijzonder titel op de boedel resp. de nalatenschap'. Als vervolgens andere schuldeisers van C conservatoir beslag leggen op het erfdeel van C, rijst de vraag waarop het pandrecht ten gunste van B is gevestigd.

Volgens het hof is de formulering ongelukkig en komt het aan op de uitleg van de pandovereenkomst volgens de Haviltex-maatstaf. Gelet op de verklaringen van B en C vat het hof de pandakte zo op dat B en C zijn overeengekomen dat B een pandrecht verkreeg op het erfdeel van C.

De vervolgvraag is of een aandeel in de nalatenschap als zodanig vatbaar is voor verpanding. Het hof beantwoordt deze vraag ontkennend. Een aandeel in een algemeenheid van goederen, zoals een aandeel in een nalatenschap (art. 3:189 BW), kan als zodanig niet worden bezwaard met een beperkt recht. Vestiging van een pandrecht vereist levering op overeenkomstige wijze als voor het te verpanden goed is bepaald (art. 3:236 lid 2 BW). Levering van een aandeel in een algemeenheid van goederen vereist levering van alle daartoe behorende aandelen in de afzonderlijke vermogensbestanddelen. Dit brengt met zich dat de bezwaring met een beperkt recht van een aandeel in een algemeenheid van goederen, bezwaring vereist van alle daartoe behorende aandelen in de afzonderlijke vermogensbestanddelen op de daarvoor geëigende wijze (art. 3:190 lid 2 BW). Het pandrecht is niet rechtsgeldig.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 14-05-2019

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2019:4217

Zaaknummer: 200.211.520/01

Rechters: I. Tubben, I.F. Clement en J. Smit

Wetsartikelen: 3:189 BW, 3:190 BW en 3:236 BW

RECHTSPRAAK

Meerderjarigenbewind en schenken. Schenkingstraditie aangenomen, ook al onderbroken.

In 2015 is over het vermogen van moeder meerderjarigenbewind ingesteld. Haar zoon en dochter zijn de bewindvoerders. Na de instelling van het bewind hebben, zonder machtiging van de kantonrechter, schenkingen plaatsgevonden aan de kinderen. De bewindvoerders vragen daarvoor alsnog machtiging (art. 1:442 lid 1 onder a BW). De vraag is of voor het bewind al sprake was van een schenkingstraditie (zoals vereist in de Aanbevelingen meerderjarigenbewind van het LOVCK&T). Volgens het hof is dat het geval. De ouders schonken van 2011 tot en met 2013 jaarlijks aan hun kinderen. In 2014 is dat er niet van gekomen door de ziekte van de vader. De traditie is daarmee niet gestaakt. Het hof verleent de machtiging, ook omdat voldoende vermogen resteert voor moeder.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 14-03-2019

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2019:2343

Zaaknummer: 200.248.345/01

Rechters: G.M. van der Meer, A.W. Beversluis en I.M. Dölle

Wetsartikelen: 1:1442 BW

RECHTSPRAAK

Twee erfgenamen-vereffenaars veroordeeld tot betaling schuld van erflater. Slechts een van hen gaat in hoger beroep. Processueel ondeelbare rechtsverhouding.

Vader laat twee kinderen als beneficiaire erfgenamen achter. Zij zijn gezamenlijk vereffenaar (art. 4:195 juncto art. 4:198 BW). Een schuldeiser van vader vordert van de erfgenamen-vereffenaars in rechte betaling van zijn vordering. Slechts een van de kinderen gaat in hoger beroep tegen het veroordelend vonnis.

Volgens het hof is sprake van een processueel ondeelbare rechtsverhouding. Het hof stelt ambtshalve het kind dat in hoger beroep komt in de gelegenheid alsnog op de voet van artikel 118 Rv het andere kind in het geding in hoger beroep op te roepen (vergelijk HR 10 maart 2017, ECLI:NL:HR:2017:411). Maakt het kind hiervan geen gebruik, dan is het niet-ontvankelijk.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 11-09-2018

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2018:3447

Zaaknummer: 200.215.352/01

Rechters: G.C. Boot, H.T. van der Meer en F.J. Verbeek

Wetsartikelen: 4:195 BW, 4:198 BW en 118 Rv